

AZ
ERDÉLYI EVANG. REF. EGYHÁZKERÜLET
THEOLOGIAI FAKULTÁSÁNAK
ÉRTESITŐJE.

AZ 1904–1905 IK TANÉVRŐL.

SZERKESZTETTE:

K E N E S S E Y B É L A,

A THEOL. FAKULTÁS IGAZGATÓJA.

KOLOZSVÁR.

AZ ERDÉLYI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET KIADÁSA.

1905.

Zanév-megnyitó beszéd.

(1904. szept. 11)

Tisztelt Közönség!

Nemes Ifjúság!

Nekünk, akiket az Úr kegyelme arra méltóztatott, hogy egy magasabb szellemi világ titkaival, törvényeivel és összhangjával foglalkozhassunk, vagy legalább is a léleknek ünnepi óráiban föl-szárnyalhassunk egy felsőbb régióba s a föld zajától távol és a test „eredendő rázkódtatásától“ menten szemlélhessünk nemesebb erkölcsi világrendet és láthassunk meg eszményi ethikai mozgató erőket; nekünk, akiknek egyenesen az a hivatásunk, hogy az Istennek Lelkétől ihletett nagy szellemeknek gondolat- és érzés-világába magunkat beleélve, ebbe felemeljük a ránk bízottakat, az ifjú lelkeket, elmulaszthatatlan, de egyszersmind fölemelő kötelességünk tanítványaink seregével együtt meg-megállani minden egyes nyom felett, amely egy-egy szellemóriás megfutott útját jelzi. Az új tanév ez első ünnepélyes óráját engedjék meg, hogy ama férfiú emlékének szentelhessem, aki a bölcsészek között a kötelesség ethikai szentségének a legmagasabb hirdetője volt s aki ezt, mint az emberi és társadalmi élet erkölcsi lét-alapját állította oda és a maga kategorikus imperativusával egy nagy, hatalmas, erős nemzetet hatott át, hogy ne mondjam teremtett meg.

Kantról, a königsbergi nagy bölcsészről emlékezem. Száz év ül már sirja felett. (Meghalt 1804. febr. 12-én.) És e száz év sem temethette el sem őt, sem eszméit. Ez az év a szellemi dolgokkal foglalkozóknál a reá való emlékezésnek esztendeje volt s minden főiskola lélekben elzarándokolt ahhoz a bölcselőhöz, aki az emberiség egyik legnagyobb gondolkozója volt.

Kétségtelenül bámulatos az a szinte a végtelent, a mindenségt átölelő világnézet, amelyet *Kant* a „Naturgeschichte und

Theorie des Himmels“ etc. 1755-ben megjelent munkájában fejez ki, amikor ebben a gigási problémának a hipotetikus megoldására vállalkozik és amikor lelki szemei előtt teljes bizonyossággal feltárul, hogy a természet törvényeinek és a természeti erőknek egész causalis mechanizmusa egy nagy világtervnek áll szolgálatában.¹

Még nagyszerűbb a „Kritik der reinen Vernunft“, amelyben a külvilágtól egészen az ember belső világához fordul, az ég csillagképeitől az emberi szellem titkos műhelyéhez. Merész, hatalmas s az egész gondolkozó világot nemcsak meglepő, de megdöbbentő volt ama kijelentése, hogy „az ész a törvényeket nem a természet világából meríti, hanem ő maga írja azokat a természet elé“ És amint ez állításnak mélyére hatolt a gondolkozás az előbb megütöztetést keltett paradoxon mögött feltűnt a mély, az új, az addig nem is sejtett igazság. Az a világ, amelyet mi ismerünk, amelyben élünk, az a természet, amely mint tapasztalati tény, mint tapasztalásunk tárgya van adva, nem egyéb, mint öntudatunk tartalma, mint csak öntudatunk jelensége, hogy azonban önmagában (auch sich) micsoda? — nem tudjuk; mert ami az emberi öntudat határain kívül, vagy azokon túl fekszik, az reánk nézve abszolút ismeretlen valami, amit legfeljebb csak in abstracto gondolhatunk, de amit soha nem tapasztalhatunk.

Megáll az ember a Tiszta ész kritikájának mélységei felett s érzi, miként a költő mondja, hogy

„E mélység fölött az értelem mér-ónja,
Mint könnyű pehelyszál, fönnakad, fölleben“ (Arany)

amikor kifejti, hogy a tér és idő csak az emberi értelemnek szemléleti à prioristikus formái, törvényei, de sem nem önmagukban léteznek, sem nem tulajdonságok, sem nem a dolgoknak viszonylatai.

De ha gondolatgazdagságával, az emberi ész megismerési határainak éles körvonalozásával, a munka művészi architektúrájával és a fogalmak mesteri felépítésével nemcsak megragad, hanem az egész bölcselő gondolkodásnak merőben új alapokat is vet: mégis — nézetem szerint — a gyakorlati erkölcsi életre,

¹ L. Otto Liebmann: „Immanuel Kant“ Eine Gedächtnisrede 1904. Strassburg.

népek, nemzetek s egyesek nevelésére a legnagyobb befolyást gyakorolta *Kantnak* harmadik főműve a „Kritik der praktischen Vernunft.“ Ennek monumentalis jellege nemcsak a gondolkozásnak mélységében nyilvánul, hanem a világnézetnek, az érzéseknek a fenségében. Teljes igazsággal mondja e műről egyik ismertetője, hogy „a moralphilosophia egész irodalmában nincs egyetlen másik olyan munka, a melyben az igazi, tiszta moralitas, a szigorú és komoly erkölcsiség belső lényege és összehasonlíthatatlan értéke olyan megragadóan, megnyerően és meggyőzőleg volna feltüntetve, mint éppen ebben.“ *Ez* a munka beszél arról, hogy mi az, a mi az embernek méltóságot kölcsönöz, méltóságot, a melyben az ember úgy tekintheti magát, mint a teremtés végcélját.

A Tiszta ész bírálatának nagy kérdései mi a megismerés? Miként lehetséges a megismerés? Mik minden elméleti megismerésnek a prioristikus föltételei? Mig a Gyakorlati ész bírálata meg azt kérdezi: Mi az erkölcsiség? Miként lehetséges az erkölcsiség? És mik az igazi erkölcsiség a priori föltételei?

Gyönyörű párhuzam. És egy pillanat alatt világos, hogy mely kérdések a fontosabbak és a súlyosabbak. Ki merné kétségbe vonni, hogy gyakorlati szempontból merőben értéktelen volna a tiszta ész megismerési határainak és a megismerés formáinak a megállapítása; de ki nem érzi egyszerre, hogy a mig a Tiszta ész bírálatának nagy problémái csak azokat érdekelhetik, a kik valóban a megismerés kérdéseivel foglalkoznak, addig a Gyakorlati ész bírálatának kérdései egyenesen belenyilálnak magába a lelkiismeretbe s az ember akaratához, ehez a legerősebb és legközvetlenebb tehetségéhez szólnak.

Hogy mi a jó és mi a rossz, mi követendő és mi elvetendő, mi a helyes és mi a bűn: erre sokat oktatgatnak bennünket szülők, tanítók, nevelők és mások, — mondja *Kant*. Jutalom, vagy büntetés csábitgatnak az egyik cselekvésmódra, vagy riasztanak attól vissza. Bizonyos empirikus történetileg előállott moralba nevelnek bennünket bele és mi belenövünk, mint már kész, adott Schémába.

De a mig az erkölcsi szabályoknak csak azért engedelmeskedünk, mert azok követése ránk nézve hasznos, megsértése ellenben káros, vagy hogy mert azokat egy rajtunk kívül álló valaki ránk parancsolja, avagy azoktól eltilt: mindaddig csak egy

kivülöttünk lévő tekintélynek vagyunk a rabszolgái. Ez a heteronomia álláspontja.

A szónak valódi, legmélyebb értelmében erkölcsi lénynek csak akkor lesz az ember, ha törvénynek azt emeli, a mit saját erkölcsi értékelése és lelkiismerete, tekintet nélkül jutalomra vagy büntetésre, élvre vagy fájdalomra, önmagában értékesnek és az, akarásra méltónak tart. — Ez az autonomia álláspontja. Ez az a mi *Kant* etikáját nemcsak tisztaságban és szigorban, hanem büszke fenségben is minden más morál-rendszer fölött magasan kiemeli.

A gyakorlati szabályok, törvények alakilag mind parancsolók. De *Kant* szerint vannak szabályok, a melyek csak bizonyos előfeltételek között érvényesek Ezek azt mondják: „ha ezt vagy amazt el akard érni, cselekedj így, vagy amúgy“, pl. ha a törvényszéki büntetést ki akard kerülni, ne kövess el a büntetőtörvénykönyvbe ütköző cselekményt“. De vannak azután kategorikus parancsok, a melyek föltétlenül érvényesek minden körülmények között és parancsolnak, vagy tiltanak a nélkül, hogy tekintettel lennének valamely a cselekvésen vagy érzésen kívül álló célra. „Kell!“ vagy „nem kell!“ — ennyi csak, mit mondanak. A hypothetikus szabályok birodalma megmérhetetlen s magába foglal minden lehető életszabályt, tanácsot és útast a patkófölverés szabályaitól a magasabb politika szabályáig. A kategorikus imperativus ellenben föltétlen parancsolat, ez a tiszta ethikai értékelésnek absolut törvénye. A kötelességnek kategorikus imperativusa egy belső hang, a mely onnan hangzik föl legbensőbb lényegünk és öntudatunk titokteljes mélyéből.

És az a königsbergi bölcsész, az az éles elméjű kritikus, a ki bonczkésével olyan merészen szabdalt fel izomrostjaira és idegszálaira minden cadavert, a mit csak a dogmatikus metaphysika és a dogmatikus morál évszázadokon át mumiaként balzsamozgatott és óvott mindentől; a ki szinte mikrotommal szelgelte föl fogalmainkat és megismerésünk anyagát csendesen elmerül és alázatos gyermekként figyelve hallgat szive, lelke belső hangjára, mit mond az, mi a kötelessége, mi az a felsőbb parancsolat, a mely legbensőbb lényegéből hozzá szól. Előbb végig járta a csillagos eget s abban fölfedezte a nagy világtervet. Aztán megmérte a tiszta értelem megismerési határait. A határok szü-

keknek tűntek fel, — érzett ide benn még az a kicsiny száraz, rettenetesen phlegmatikus ember is bizonyos követelményeket. postulatumokat, a melyek túl visznek a tiszta ész megismerő-képességének határain, de a létezés souverénitásával lépve föl, el nem hallgattathatnak, meg nem tagadtathatnak és eszünk logikai organisatiójának szükségképeni gyümölcsei. És e postulatumok erejével találja meg Istent és a lelke legbenső lényegéből feltörő kategorikus imperativust, a mely a kötelesség szentségét parancsolja neki.

„Az erkölcsi törvény bennünk és a csillagos ég felettünk“ — ez a zárómondata a „Kritik der praktischen Vernunft“-nak.

És ha ennek a kategorikus imperativusnak a lényegét keressük, úgy találjuk, hogy ez nem más, mint ugyanaz az isteni célgondolat, ugyanaz az elhatározó erő; csakhogy a bölcelet nyelvén kifejezve, amelyről Jézus beszélt, mint a mennyei Atyának akarataról. „Szükség nekem annak akarátát cselkednem, aki engem elküldött.“ „Ez az én eledelem, hogy annak akarátát cselekedjem, aki engem elküldött és az ő munkáját elvégezzem“ Az atya akarata neki mindennapi eledele, ez az az erőforrás, amelyből lelke szüntelen táplálkozik, ebből él és ez szenteli meg minden cselekedetét. Lelkének legbenső lényegéből szól hozzá ez az akarat és személyének páratlan fenségét, egész lényének bámulatos, imádatra keltő összhangját, cselekedeteinek és szavainak erejét éppen az alkotja, hogy nincs egyetlen pillanat életében, amelyben elhallgatna nála a kategorikus imperativus: az Atyának akarata Ez edzi meg, hogy hű és engedelmes legyen mindhalálig, még pedig a keresztnek haláláig Nem azt tekinti, hogy vajjon mi a fontosabb, mi a hasznosabb, avagy kellemesebb, hanem tisztán csak azt, hogy mit *kell* tennie, mert hiszen az ő Atyjának gondja is egyaránt kiterjed a verébfiókákra és az eltévelyedett szegény bűnösökre A vigasztalás egyetlen szava éppen olyan fontos, mint a halottak életrekeltése s az intés beszéde, mint az Istenországa elrejtett titkainak felfedése.

A kötelességek teljesítésénél nem is az jó szóba, hogy mit kell végeznünk, hanem hogy miként végezzük és hogy Jézus szavaiként: tisztünknek minden igazságát betöltjük-e?

Az ember erkölcsi értéke, méltósága attól függ, hogy mennyire tudja követni a lelke legbenső lényegéből felhangzó kate-

gorikus imperativus szavát s mennyire tudja megvalósítani azt az isteni célgondolatot, amely eléje tűzve van.

Valami csodálatos erőt, szabadságot, függetlenséget, cselékvési képességet, szilárdságot, megelégedést, nyugodtságot és boldogságot ad az embernek a kötelességek teljesítése s a virágzásnak, a fejlődésnek, a hatalomnak és a dicsőségnek micsoda magas fokára képes emelkedni egy olyan nemzet, egy olyan társadalom, vagy bármely intézmény, amelyben a többség már a kötelességteljesítés ethikai magaslatán áll, ahol a kategorikus imperativus ereje ott hat és dolgozik a lelkekben!

Amikor most éppen egy új tanév elején állva új kötelességek teljesítése vár reánk, jó lesz önmagunkba szállanunk s megkérdeznünk: mit kell cselekednünk? Mi az, amit most, ebben a pillanatban végeznünk kell? Tetszik, vagy nem tetszik, de mi az, ami kategorikus imperativusként elénk áll, avagy, a mi nagy meseterünkkel szólva, mi az, amit a mennyei Atya reánk bízott, hogy elvégezzük?

„Az erkölcsi törvény bennünk és a csillagos ég felettünk“

Kant-nak ezt az ő egész hitét, szent meggyőződését, óriási munkásságának erőforrását és liszta, nemes jellemének alapját képezett gyönyörű gondolatát írjuk mi is magunk elé, mint egy-Beethoven, a nagy zeneszerző tevé.

Lelkünkben az isteni szó, az erkölcsi törvény. Ez parancsoljon és semmi más. Felettünk pedig a csillagos ég és Ugyanaz, aki annak seregeit kormányozza, tartja kezében a mi életünket is. És ha „Isten velünk, ki lehet ellenünk?!“

A kötelességek hű teljesítése legyen mindnyájunk vezére; az Úr pedig legyen a mi oltalmunk, erős várunk és minden reménységünknek és bizodalomunknak rendíthetetlen kösziklája!

Ezzel az 1904/905. tanévet megnyitottnak nyilvánítom!

Kenessey Béla.

II.

Adatok az 1904 — 1905. tanévről.

Az 1904—1905-iki tizedik tanév megnyitása a fakultás előljáróságának, a tanári karnak, az ifjuságnak és az érdeklődő közönségnek jelenlétében szept. 11-én történt meg, az ifjúsági énekkar, *Dr. Kecskeméthy István* tanár és *Kenessey Béla* igazgató közreműködése mellett. Nagytiszteletű *Kecskeméthy István* tanár úr emelkedett szellemű tanév-megnyitó imája után *Kenessey Béla* igazgató tanév-megnyitó értekezését olvasta fel.

Erre a tanévre fölvételért folyamodott összesen 163 ifjú és pedig *a)* régi hittanhallgató 84; *b)* új hittanballgató 47 *c)* régi bölcsészethallgató tanár-jelölt 22; *d)* új bh. tjelölt 10; tehát a theologiai pályára 131, a tanárra 32.

Az 1904. aug. 25-én tartott havi ülést megelőzőleg — a melyen a felvételek eszközöltettek, — a folyamodványát visszakérte 1 új bölcsészethallgató. A folyamodott ifjak — 2 theologus és 2 tanárjelölt kivételével — mind fölvétettek.

A beiratások szept. 8. s következő napjain eszközöltetvén, a felvett ifjak közül 6 új theologus nem is jelentkezett s okmányait visszakérte, míg a régiek közül 4 theologus ifju jelentette be más theologiai akadémiára való távozását.

A theologus ifjak létszáma volt a tanév elején az I—IV éven 119; a bölcsészethallgatóké szintén az I—IV éven 29, összesen 148.

A theologus ifjak közül az I—IV éven 200 kor. egész díjjal felvétetett 47; 100 kor. kedvezményes díjjal: 40; 50 kor. díjra: 10; künnlakónak: 22.

A bölcsészettan-hallgató tanár-jelölt ifjak közül pedig 400 kor. egész díjra 9; 300 kor. kedvezményes díjra; 2, állami ingyenes helyre följánlatott: 18.

A bölcsészethallgatók közül időközben künnlakásra távozott 3 és 1 ifjú állandó betegsége miatt nem lakott benn, ezzel szemben a II. félévben 1 theologus ifjú tanári pályára lépven, a tanárjelöltek száma az év végén 26

A theologus ifjak közül 1905. április 21-én meghalt *Matéka László* I. éves ifjú, egyike a jógyekezetű és magaviseletű növendékeinknek; részint jogi, részint tanári pályára távozott 5, helyükre azonban a II. félévben felvétetett 2 ifjú s így év végén a hittanhallgatók száma 115. Az összes ifjak létszáma pedig 141.

A theologus ifjak közül a nagyenyedi Bethlen-kollegiumtól járó ösztöndíjakban a köve kezök részesültek:

Fosztó Dénes, Koszorus István, Pap József, Soós Adolf IV évesek,

Csia Pál, Felszegi István, Kertész Lajos, Muzsnai Ödön, Máthé Sándor, Rácz Lajos, Székely János III. évesek.

Bartha Péter, Berde Sándor, Tökés Ernő, Tökés József, Varga Gyula II. évesek

Időközben az ösztöndíjasok közül a nagy lelkész-hiányra tekintettel, a segédlelkészi szolgálatra kellett kibocsátanunk: *Fosztó Dénes, Koszorus István, Pap József, Soós Adolf* IV éves theologusokat s miután *Kertész Lajos* III. éves theologus ösztöndíját mulasztásai miatt elveszítette, az így megüresedett helyekre *Porzolt István* (IV.), *Kiss Endre* (III.), *Sárvány Lajos* (II.), *Varga Zsigmond* és *Weimann Péter* (I. éves) theologusok ajánlottak és nekik adatott ki a II. félévben a részükre eső ösztöndíj.

A bölcsészethallgató tanár-jelöltek közül a 18 állami ingyenes helyre a Nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a következő ifjakat nevezte ki: *Bartha István* (III.), *Mornau Jakab* (IV.), *Nagyváthy Ferencz* (IV.), *Juhász Albert* (IV.), *Nagy Imre* (IV.), *Zsigmond Ferenc* (IV.), *Szemerei Gergely* (IV.), *Szabó Árpád* (III.), *Nagy Jenő* (III.), *Osváth Ödön* (III.), *Lux Lajos* (III.), *Dóczy Ferenc* (III.), *Schmidt Frigyes* (IV.), *Végh Árpád* (III.), *Kónya Sándor* (II.), *Jóó Győző* (II.), *Szegedi Géza* (II.) és *Almásy Imre* (II.).

Miután azonban a jótéteményes ifjak közül *Nagy Imre* (IV.) betegsége miatt helyét nem foglalta el, *Almásy Imre* (II.) más egyetemre távozott, *Juhász Albert* (IV.) és *Zsigmond Ferenc* (IV.) pedig 800 kor. tanárképzési stipendiumot nyert, az így megüre-

sedett négy helyre Égető Béla (II.), Józsa Andor (I), Nagy Jenő (I) és Vinczy Károly (I. éves) tanárjelöltek nevezettek ki a vallás-és közoktatásügyi miniszter úr Ó Nagyméltósága által.

Az ösztöndíjakért, valamint az állami ingyenes helyekért minden évben újból kell kérvényezni; akik azonban már egyszer ezeket megkapták, lehetőleg mindaddig élvezetökben hagyatnak s illetőleg azokra újból felajánlatnak, amig csak rájuk érdemtelenné nem teszik magukat.

A miniszteri magas rendelet értelmében az állami ingyenes helyeken levő tanárjelöltek a többiekkel együtt mindenben az internatusi fegyelmi szabályok alá tartoznak s a Fakultás Elöljárósága az igazgató útján minden semesterben ellenőrzi az illetők tanulmánybeli előhaladását is, a mennyiben az ifjak tartoznak félvényként kollokválni és erről indexeiket az igazgatónak bemutatni, a ki az Elöljáróságnak teszi meg e tekintetben jelentését. Azoktól a jótéteményesektől, akik a II-ik év végén köteles alapvizsgát, vagy mindjárt a tanév végén, vagy legkésőbb szeptember elején le nem teszik, s a vizsga letételét hitelesen nem igazolják, a jótétemény elvételük s helyükre azonnal mások terjesztetnek fel kinevezés végett. Az ingyenes helyekre mindenkor csak oly ifjak ajánlatnak fel, a kik már legalább egy félévet töltöttek magában az intézetben és az egyetemen, hogy így a felajánlással, a tapasztalt előmenetel és magaviselet alapján, a tanári kar és illetőleg az Elöljáróság mintegy felelősséget vállalhasson további előrehaladásukra és jó magaviseletükre nézve.

A theologus ifjak *előmenetelét* a félévi kollokviumok következő eredményei mutatják:

Az *első félévben* a 117 theologus ifjú közül 1 vagy több tárgyból nem kollokvált az I—IV éven összesen 23. Az összes tantárgyakból teljes kollokviumot tett 94 ifjú közül az I—IV. éven általános *jeles* volt 19; *jó* 37; *elégséges* 31; *elégtelen* 7. Az osztályzatok így oszlanak meg: IV. éven: jeles = 3; jó = 3; elégs. = 3; elégtelen = 4; nem kollokvált a kellő időben 8. III éven jeles = 3; jó = 7 elég = 8; elégtelen = 2; nem kollokvált 7; II. éven: jeles = 8; jó = 10; elégs. = 8; elégtelen = 1; nem kollokvált 5 I. éven: jeles = 5; jó = 17; elégs. 12; nem kollokvált 3.

Második félévben 115 theol. ifjú közül az összes tantár-

gyakból kollokvált 89, egy vagy több tárgyból a jövő tanév üléjére maradt 26. Az I—IV. éven *jeles* = 19; *jó* = 29; *elégséges* = 39; *elégtelen* 3. A VI. éven *jeles* = 0; *jó* = 1; *elégséges* = 2; nem kollokvált = 8; A III. éven *jeles* = 5; *jó* = 6; *elégséges* = 9; *elégtelen* = 1 nem kollokvált = 5. A I'. éven: *jeles* = 9; *jó* = 8; *elégséges* = 10; *elégtelen* = 2; nem kollokvált = 2. Az I. éven: *jeles* = 5; *jó* = 14; *elégséges* = 17, nem kollokvált = 1.

Az credmóny nagyban és egészőben kielégítő; de a mig örömmel kell kiemeljük a két alsóbb év (I.—II. szorgalmát, előmenetelt: addig sajnálattal kell látnunk a felsőbb (III.—IV.) évek fokozatos haladását s különösen az, hogy a nagy lelkesz hiányra való tekintettel segédlelészi szolgálatra kibocsátott ifjaink nagyon csekély kivétellel a theologiai studiumokban kollokviumaik alkalmával igen kevés vagy épen semmi eredményt mutatnak fel.

A pályatételek, melyek részint a Telekianumból, részint a Szász Domokos, Nagy Péter és Molnár Albert-féle alapítványok kamataiból jutalmaztattak s még az 1902—1904. tanév végén kihirdettettek, a következők voltak

1. *A bibliai tudományok köréből*

A felnöttek keresztségét tanító szektákkal szemben mutatassék ki bibliai alapon a gyermek-keresztség jogosultsága. Jutalma a Szász Domokos-alapból 70 kor.

2. *A Systhematika theológiából*

A communicativ idiomatum és az azzal összefüggő kérdések feletti harc.

Jut. a gr. Teleki és a Szász Domokos-alapból 70 kor.

3. *Az egyháztörténetből*

A magyar presbiterianismus és puritanismus története a XVII. században.

Jut. a Szász Domokos-alapból 70 kor.

4. *A gyakorlati theológiából:*

a) Egyházi beszéd szabadon választott textus felett,

Jut. a Nagy Péter-alapból 40 kor.

b) Predikáció műfordítás francia vagy német nyelvből.

Jut. a Nagy Péter-alapból 40 kor.

c) A legjobb predikáció írójának és előadójának, a ki évközben a homiletikai Seminariumon ilyennek találtatott, jutalma a Nagy Péter-alapból 30 kor. (Nyílt pályázat).

d) Egyházi beszéd a homiletika tanára által meghatározott (II. kor. IV 13 v.) textus felett.

Jut a Molnár Albert-alapból 40 kor. (Évközben tétetett és hirdettetett ki.)

5. *A bibliai nyelvekből szóbeli nyílt pályázatra :*

A Mózes első könyve a héberből.

A Rómabeliekhez írt levél a görögből.

Jut. a Szász Domokos-alapból 70 kor.

6. *A héber nyelvből,* az I éves theologusok között legtöbb előmenetelt tanúsító ifjú jutalmazására 32 kor

7. A legjobb *harmonium játszó* jutalmazására 70 kor.

E pályakérdések közül a syshematika theológiából, az egyháztörténetből és a meghatározott textus feletti egyházi beszédre kitézött meddő maradt.

A bibliai tudományok köréből kitézött kérdésre egy mű adatot bc. Jelígeje: „Higgy az Úr Jézus Krisztusban és üdvözlösz mind te, mind pedig házad népe“

A beérkezett munka *Dr. Kecskeméthy István* tanár úr bírálata alapján a 70 korona pályadíjra méltó, nemcsak a szerző szorgalma, hanem a mű dicséretre méltó értékes volta folytán is. A jelíges levél felbontása után a jutalom *Tőkés Ernő* II. éves theologusnak adatott ki a f. é. június 8-án tartott évváró ünnepélyen.

A predikáció műfordításra egy munka érkezett be. A „műfordítás“ »Les Adien C. Adolphe Monod a ses amis et a l' église« című gyűjtemény „Tout en Jésus-Christ“ (XXII.) elmélkedése.

A beadott munkára *Kenessey Béla* tanár úr a következő bírálatot adta

„A fordítás egészen szövegű s ha a fordítás elen némi kifogást emelhetek, az csak az; hogy épen az eredeti szöveghez való tulságos ragaszkodása miatt a magyar mondatok itt-ott nehézkesebbekké váltak a gallicismusok miatt. Így a 4. lapon különösen feltűnő „Nincs, csak egy valami van a világon“ stb. egészen szószerinti fordítás s franciás mondatszerkezet, holott a magyar azt mondja: „Csak egyetlen-egy van a világon“ stb. Másutt is van egy-két ilyen mondat, a hol a sok hirtokviszonyt

(genitivust) nem oldja fel a mi nyelvünk természetének megfelelőleg. Egyébként az egész lefordított elmélkedés valami felségesen szép a maga bámulatos hitével és elragadó közvetlenségével. A fordító méltó tárgygyal foglalkozott és dicséretére legyen mondva, hogy az eredetinek nemcsak hogy egyetlen gondolatát sem ejtette el, de azokat híven vissza is adta.

A jutalmat a műfordítás feltétlenül megérdemli. A jeligés levél felbontásakor a munka fordítójául *Varga Gyula* II. é. theológus tűnven ki, a 40 kor. jutalom neki kiadatott.

A szabadon választott textusra kitűzött egyházi beszéd pályázatra 1 munka adatott be „Nem tudjátok-e, hogy a pályatéren futók mindnyájan futnak ugyan, de csak egy nyeri el a pályabért“ jeligével. A Kenessey Béla tanár úr bírálata a következő

A beszéd Mát: II. 11 alapján karácsonyünnepi prédikáció.

Bevezetése egészen közvetlen. A gondolatmenet azonban itt megtörik ezzel a kikezdéssel: „De napkeletnek bölcsei stb. (5. l.) s abból az örömteljes hangból egyszerre leszáll az elmélkedés hangjára, holott fő tételére és felosztására az átmenet egészen természetes és könnyű lett volna az 5. lap első bekezdésének a végén. Felosztása: I. Tegyük tisztességet, II. Vigyünk ajándékot — teljesen textusszerű. Csakhogy a tárgyalás megkezdése igen nehézkesen indul. Az első rész igen jelentékeny része nem arról beszél, hogy tegyük tisztességet, hanem ama közkeletű és a karácsonyi beszédekben már agyoncsépeelt témáról, hogy miként sóvárgott minden kegyes lélek az üdv után, mert a zsidó félelmes Jehovája csak bosszút tudott állani, de megváltást adni nem stb. A pogány pedig. hiszen halottuk százszor. Hát ti vártátok-e a megváltást? ez a sablonos kérdés viszi tovább elmélkedésében; de a textusa is ott marad féltreteve, a kijelölt altétele is, mert sem arról nincs szó, hogy *miért* teszünk tisztességet, sem arról, hogy *miként* tegyük tisztességet, hanem a bevezetésben már egyszer megütött hangoknak fárasztó ismételtetése az I. rész tárgyalása. A 10. lap e kikezdése: „Karácsony a lélek megtisztulásának“ stb. kitűnő anyagot adott volna arra, hogy hát miért tegyük tisztességet? És amikéntre meg az a néhány sor, amely a 13. lapon az I. rész tárgyalását befejezi. Ám azt is megengedem, hogy a karácsonyi örömről akart a szerző beszélni, de akkor választott

volna más alapigét, adott volna más felosztást és beszélt volna csakugyan az örömről; azonban ezt az örömet folyton csak emlegeti, anélkül, hogy lelkünkön csak egy pillanatra is éreznénk a karácsonyi angyalok szárnyainak még csak a lebbentését is.

A II. részben már inkább tárgyánál marad, de a textus csak annyit mond, hogy kelet bölcsei mit vittek ajándécul, arról nem szól, hogy ők meg kaptak-e valamit viszonzásul? Szerző pedig egy-két mondattal elvégzi, hogy mit vigyünk ajándékba, de annál többet beszél arról, hogy mit kapunk Jézustól viszont. A gondolat kegyes is, keresztyén is, és annyi bizonyos, hogy mi a Jézus bölcsőjétől sokkal drágább ajándékokat hozhatunk el, mint aminőket mi oda vihetünk; de nincs a textusban, nincs a felosztásban, ebben a beszédben tehát nem tárgyalható.

A beszéd egész menete vontatott, fárasztó. A szerző egy-egy exclamatioval kívánja önmagát is neki-neki tüzelni, meg a hallgatóit is ezzel akarja ébresztgetni. Ennélfogva a befejezés is mesterkéltné, mert lehetetlen, hogy e beszéd hatása alatt „örömtől dagadó kebleket lüssön“ és karácsonyi örömet olvasson le hallgatói arcáról.

A meglehetősen könnyű s folyékony stylus az egyedüli érdeme. A theol. fakultás azonban stylistikai gyakorlatot már még sem jutalmazhat. A főiskolán már komoly, öntudatos és legalább is *logikus* dolgozat tarthat még csak megemlítésre is igényt.

Az évváró ünnepélyen még a következő pályá- illetőleg szorgalomdíjak osztattak ki: héber nyelvből *Varga Zsigmond* 1. éves kapott 32 kor. jutalom díjat: a homiletikai seminariumon évközben elmondott legjobb egyházi beszéd jutalmát, 30 koronát *Porzolt István* IV. éves theologus nyerte; a harmoni mo 1 való játékért *Régeni István* III. éves kapta a 70 kor. pályadíjat, míg *Rácz Lajos* II. éves 40 kor. jutalmat. A Hory Béla alapítvány 20 kor. kamatát az évváró ünnepélyre írt és elmondott imájával *Csia Pál* III. éves nyerte; a 24—24 korona szorgalomdíjban *Biró Lajos* II. és *Gyenge György* I. éves theologusok részesültek, *Nagy Géza* I. éves theologus pedig az arab nyelvből tanúsított szorgalmáért *Megyeri Dezső* adománya folytán 30 korona jutalomban részesült, míg *Nagy Lajos* I. éves theologus az Ifj. Egylet pénztárából a f. é. márc. 15-iki ünnepélyre írt és elmondott imájáért 10 koronát nyert.

A fennmaradt pályadíj a konviktusi alap javára rendeltetett.

A tanárjelölt ifjak közül *Juhász Albert*, *Tárczy Károly*, *Zsigmond Ferencz* 800—800 koronás tanárképezdei díjra tették magukat érdemessé, míg *Osváth Gedeon* a 600 kor. kari ösztöndíjat, *Kónya Sándor* pedig a magyar irod. és történeti kérdésre „Imre Sándor élete és művei“ kitűzött 150 korona pályadíjat nyerte el. A lefolyt évben *Dóczy Ferencz* és *Joó Győző* alapvizsgát tettek, előbbi dicséretes, dicséretes, az utóbbi dicséretes, jó eredménnyel. *Tárczy Károly* IV. é. tanárjelölt a tanári szakvizsgát és a doktoratust tette le kitüntető elismeréssel. Az állami ösztöndíjat ugyancsak szorgalmuk és előmenetelük jutalmául 18-an élvezték. Ha 26 ifju közül 23 oly munkásságot fejtenek ki, hogy ily jutalmakra, ily kitüntetésekre lesznek méltókká, ez kedvező bizonyíték arra nézve, hogy majdan az életben is tanügyünk, egyházunk érdekében jelentékeny tevékenységükkel tűnnek ki.

Az ifjuság erkölcsi magaviselete átlag és egészben meglehetősen volt. Nagyobb fegyelmi ügyben csak két ízben kellett tanári széket tartani, de az elmúlt évi ifjúsági élet ama reményre jogosít, hogy mind jobb és jobb lesz ifjuságunk szelleme, a mint mind többen lesznek, a kik igazán komolyan fogják felfogni a két legeszményibb pályának: a lelkészinek és a tanárinak igazi jelentőségét és nemességét.

Az egészségügy kezelését dr. *Filép Gyula* egyetemi magántanár végezte a legnagyobb buzgósággal, mindenre kiterjedő gondal és odaadással. *Jelentése szerint súlyosabb természetű megbetegedés az egész évben az intézetben lakó ifjúság között nem fordult elő.*

Intézetünk disztermében a lefolyt évben is megtartattak a *protestáns esték*, s az október 31-iki és márczius 15-iki ünnepélyek. Mindezek mind mélyebb gyökeret vernek a nagy közönség rokonszenvében s mind több kapcsolatot létesítenek egyházunk tagjai és intézetünk között.

Az Úr adja a maga áldását intézetünk további működésére is!

III.

A fakultás előjárósága és tanári kara.

1. A fakultás előjárósága.

A fakultás az erdélyi ev. ref. egyházkerület által tartatván fenn s annak tulajdonát képezvén, mint ilyen, annak kormányzata és felügyelete alatt áll.

A közvetlen kormányzás és felügyelet a fakultás törvényei értelmében a püspökre, illetőleg annak helyettesére és az egyházkerületi közgyűlés által választott fő- és aligondnokokra és a tanári karra van bízva, a kik együtt alkotják az intézet előjáróságát.

Az előjáróság elnöke: *Dr. Vályi Gábor*, főigazgató, tud. egyetemi ny. r. tanár.

Aligondnokok: *Hory Béla*, Kolozsvármegye árvaszéki elnöke, a kalotai ev. ref. egyházmegye gondnoka, a kolozsvári ev. ref. egyház presbytere, az Erd. Irod. Társ. rendes tagja stb. *Dr. Gidófalvy István*, kir. közjegyző, egyházkerületi képviselő, a Szeretetház választmányi tagja stb.

Előjárósági jegyző *Pokoly József*, theol. ny. r. tanár.

2. A fakultás tanári kara.

Kenessey Béla igazgató, tanít ó- és újszövetségi irodalomtörténetet és ó- és újszövetségi biblica-theológiát; egyházkerületi közfőjegyző, egyet. konventi r. tag, a Magy. Orsz. Ref. Egyh. Közalap Végrehajtó-Bizottság előadója, az Egyetemes tanügyi bizottság tagja, az Orsz. Prot. Árvaegylet, a Magy. Prot. Irod. Társaság, a Szabad Lyceum és a Mária Dorothea-egyesület választmányi, s az Emke alapító és az Erd. Muzceum-Egylet rendes tagja.

Tanár 1884 óta. Szerkesztője a „Prot. Árvaházi Képes Naptár“-nak. Helyettesként tanította e tanévben a homiletikát és vezette a homiletika Semináriumot.

Dr. Kecskeméthy Csapó István, az ó- és ujszövetségi rásmagyarázat és a héber nyelv ny. r. tanára. Tanár 1895 óta. Rendes és választmányi tagja a Magy. Prot. Irod. Társaságnak, az Erdélyi egyházi értekezletnek, a Bethánia egyletnek, a ref. ifjúsági és a budai nőegyletnek, rendes tagja a Magyar történelmi társulatnak. Szerkesztette a „Kis Tükör“ népies vallásos heti lapot és a „Koszoru“, mint a Magy. Prot. Irodalmi Társ. kiadványát. Special kollegiumként tanította az arab nyelvet.

Pokoly József, az egyháztörténelem ny. r. tanára, a Theologiai Szaklap egyik szerkesztője, a Magy. Prot. Irod. Társ. alapító s a Magy. Történelmi és a szepesmegyei Történelmi Társulat rendes tagja, választmányi tagja az Erdélyi egyházi értekezletnek, a fakultás könyvtárnoka, az előljáráóság jegyzője, az ifjúsági ének és zeneegylet tanár-elnöke; tanár 1895 óta. Cikkei a Prot. Egyh. és Isk. Lapban és a Prot. szemlében jelentek meg. Helyettesként tanította a cura pastoralist.

Nagy Károly, a syshematika-theologiai és vallásbölcse-szet ny. r. tanára, a tanári szék jegyzője, az erdélyi egyházkerület egyházi értekezletének alelnöke, az egyet. konvent póttagja. Tanár 1895 óta. Az Erdélyi Prot. Lap szerkesztője, tagja az Erdélyi Muzeum Egyletnek s jegyzője az Emke igazgatóságának. Helyettesként vezette az I. és II. éven a szónoklati gyakorlatokat, tanította a liturgikát.

Borsay Samu, a honvéd zenekar karmestere, az egyházi ének és zene s a zeneelmélet óraadó tanára. Tanár az intézetben 1897 óta.

Dr. Filep Gyula, egyetemi tanársegéd, a közegészségtan tanára. Tanít az intézetben 1903 óta.

IV

† **theologiai szakon végzett tananyag.**

1. *Ujszövetségi irodalomtörténet*: Általános rész; apostoli levelek; a történelmi művek; prófétai irat; újtestamentomi apokrifek és az újtestamentomi kanon története. Heti 3 órán I. és II. éveseknek.

2. *Ujszövetségi biblica-theologia* Jézus korának eszmevilága; Jézus vallása; a zsidó keresztyénség; a páli tanrendszer és a Jánosi tanrendszer. Heti 3 órán III és IV éveseknek.

3. *Homiletika* Általános és különös rész. Heti 2 órán a II. éveseknek.

4. *Homiletikai seminárium* Egyházi beszédek és gyakorlati bibliai magyarázatok készítése, elmondása és bírálata. Heti 2 órán III. és IV. éveseknek.

5. *Héber nyelvtan*: Alak- és mondatlan; a Genesis olvasatlása. Heti 3 órán az I. éveseknek.

6. *Héber exegesis* Az Ezékiel könyvének magyarázata. I–XVII. és XXXVII fejezetek. Heti 2 órán II–IV éveseknek.

7. *Görög exegesis* Pál korinthusbeliekhez intézte I. (I–XVI fejezet) és II. (I–IX) levelének magyarázata. Heti 3 órán I–IV éveseknek.

8. *Egyetemes egyháztörténet* az egyház megalakulásától a reformációig. Heti 4 órán I. és II. éveseknek.

9. *Magyar prot. egyháztörténet*: A reformáció kezdetétől 1848-ig. Heti 4 órán III és IV éveseknek.

10. *Cura pastoralis* Általános és különös rész. Heti 2 órán a III. és IV. éveseknek.

11. *Theologiai encyklopédia* Általános és különös rész. Heti 3 órán I. és II. éveseknek.

12. *Keresztyén dogmatika* Alapvető, elemi rész és a keresztyén hit speciális tartalma. Heti 5 órán III. és IV éveseknek.

13 *Liturgika* Általános, elemi és alaki rész. Heti 1 órán III. és IV éveseknek.

14 *Arab nyelv* Alaktan spec. kollegium az önként vállalkozóknak. Heti 1 órán.

15 *Közegészségtan*: Általános rész; különösen a fertőző betegségek és első segélynyújtás. Heti 2 órán III. és IV éveseknek.

16 *Egyházi ének és zene*: Zongora és harmonium játék, egyházi énekek eneklése. Heti 6 órán I—IV. éveseknek.

Ezeken kívül az I és II éves theologusok a helybeli Ferencz József Tudomány Egyet men heti 10 óra számig hallgattak nevelést, neveléstörténetet, irodalomtörténetet vagy világtörténetet és a kötelezett tárgyakból ott kollekváltak.

Állap- és lelkészképesítő vizsgák.

Alapvizsgára, mely 1904. szept. 14-én tartatott meg, jelentkezett 19 ifjú közül 7 nyert jeles, 7 jó és 5 elégséges osztályzatot.

A lelkészképesítő vizsgák 1904. szept. 12–13 napjain a következő eredménnyel folytak le

az első lelkészképesítő vizsgát 13 végzett theologus ifjú tette le; köztük 3 jeles, 4 jó és 6 elégséges osztályzattal;

a másodikat 19 segéd-lelkész, köztük 5 jeles, 8 jó és 6 elégséges eredménnyel.

Az 1904. december 17-én tartott rendkívüli alap- és lelkészképesítő vizsgák alkalmával az alapvizsgát 7 másodéves végzett ifjú tette le és pedig 1 jó, 4 elégséges, 2 elégtelen eredménnyel;

az első lelkészképesítőt 3 végzett theologus 1 jeles és 2 elégséges osztályzattal;

a második lelkészképesítőt 2 segédlelkész 1 jó, 1 elégtelen osztályzatot nyerve. Ugyanekkor tartatott Thuróczy Lászlóval levitai vizsga jeles eredménnyel.

Az egyházkerületi közgyűlés azonban a jövőre nézve, a kerületi vizsgáló bizottság jelentése alapján kimondotta, hogy ezentúl rendkívüli vizsga nem tartatik.

December hóban csakis javító vizsga tartathatik abban az esetben, ha valaki esetleg a szeptemberi vizsgán valamely tárgyból visszaútasított. A ki szeptemberben vizsgára nem áll, vizsgát csak a következő év szeptemberében tehet. A kivételes eseteket is a fakultás előjáróságának ajánlatára az Igazgató-Tanács engedélyezheti csak. (45–1901. ehker. kgysí jzökv. hat.)

¶ fakultás könyvtára.

A fakultás könyvtára gyarapítására és kezelésére az 1904 év folyamán összesen 1270 koronát költött, mely összegből 136 mű szereztetett be 182 kötetben.

A vételen kívül ajándékozás útján is szaporodott könyvtárunk 14 művel 28 kötetben. Ajándékaikkal a következők gyarapították könyvtárunkat:

Özv Szász Gerőné	3 mű	17 kötet
Özv dr. Lengyel Dánielné	4	4
Hory Béla.	1	1
Hangay Oktáv	1	1
Nagy Mór	1	1
Id. Péter Károly	2	2
Pokoly József	2	2

Az összes évi gyarapodás 150 mű, 210 kötet, illetőleg füzetben.

Könyvtárnok: *Pokoly József.*

VII.

Benlakás és konviktus.

Az internátus az eddigi közös háló- és dolgozótermek helyett már 1904 év nyarán átalakított u. n. cella rendszerüvé 2-4-5 ifjú számára szolgálván egy egy helyiség. Ez átalakítás által nemcsak kellemesebb otthont nyertek az ifjaink, hanem egy egy helyiségben kevesebben lévén, jobban és zavartalanabbúl dolgozhattak, mely munkálkodásuk eredményét az osztályzatok statisztikája mutatja.

A konviktusi ellátás magának az intézetnek házi kezelése alatt van. Az anyag bevásárlását és a főzésre való felügyeletet főtitkár és mélt. özv. *Szász Domokosné* úrasszony elnöklete alatt egy női bizottság eszközli, a mely hetenként váltakozva 2—2 tagja által gyakorolja az ellenőrzést. E bizottság tagjai *Asztalos Jánosné*, *Fekete Gáborné*, *Geréb Mártonné* (alelnök), özv. *Gálffy Sándorné*, *Grätz Mórné*, *Herepei Gergelyné*, *Incze Gerőné*, özv. *Inczédi Sámuelné*, dr. *Kecskeméthy Istvánné* (alelnök) *Kiss Sándorné*, *Kozma Ferenczné*, özv. *Lengyel Dánielné*, *Nagy Károlyné*, *Régeni Györgyné*, *Szabó Gizell* (titkár), özv. *Szász Lajosné*, *Török Istvánné*, özv. *Veress Sándorné*.

Az előjáróság és egyházkerületi Igazgató-Tanács által a bizottság irányában ismételtelen kifejezett elismerő köszönetnyilvánításhoz hadd csatlakozzék e helyen is hálás köszönetünk a gondos, odaadó, fáradhatatlan munkásságáért, a melyet a bizottság intézetünk érdekében kifejtteni szives volt.

**Az igazgató által vezetett 1904. évi számadások
jegyzéke.**

	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	
		kor.	fill.	kor.	fill.
	1903. évi egyenleg áthozatal	—	—	3496	65
I.	Házfentartási számla	—	—	3651	68
II.	Konvictusi	15214	14	24081	92
III.	Házbér	2453	31	—	—
IV.	Könyvtár	280	—	1470	—
V.	Felszerelési	1153	76	92	44
VI.	Fűtési	—	—	2794	28
VII.	Vegyés	94	27	570	01
VIII.	Tandij	30	—	3540	—
IX.	Világítási	—	—	1097	73
X.	Személyzet-javadalmazási	—	—	3484	—
XI.	Egyházkerületi	26000	—	—	—
XII.	Igazgatói iroda	42	—	150	50
	Összesen:	45267	48	44428	21
	Egyenleg: mint pénztármaradvány	—	—	839	27
		45267	48	45267	48

VIII.

Ifjusági egyletek.

Az Ifjusági Egylet az 1904. szeptember 17-én tartott gyűlésén alakult meg, élén a következő tiszttikkal elnök: *Koszorus István*, majd *Juhász Albert*; alelnök: *Dóczy Ferencz*; főjegyző: *Máthé Sándor*; pénztáros *Kertész Lajos*, majd *Csia Pál*; főkönyvtáros: *Egyed Gábor*; főlapfelügyelő *Lux Lajos*; ellenőrök *Felszegi István* és *Kónya Sándor*; játékkerem-felügyelő: *Muzsnai Ödön*, majd *Magyari Zoltán*; tekepálya *Magyari Zoltán*, utána *Adorjáni István*, az önképzőkör örvendetes megalakítása után titkár *Szabó Miklós*. Választatott ezeken kívül még 2 aljegyző, 2 aljátékkeremfelügyelő, 4 allapfelügyelő, 1 alkönyvtáros és 6 választmányi tag.

Az egylet intézte az ifjuság ügyeit. Tevékenysége az ifjuság szellemi, erkölcsi erejének növelésére irányult, e célból tartott rendes, rendkívüli, választmányi és önképzőköri közgyűléseket, rendezett 3 emlékünnepelet, 2 táncmulatságot, a két testvér eglyettel kapcsolatosan, egyiket Kolozsvárt, a másikat hangversenynyel összekötve Tordán. Az egylet anyagi ügyei elég jól állnak. Az ez évi pénztárzárás szerint van 161 kor. 25 fill. vagyona mihez hozzászámítatik részint bevétel gyanánt a hátralékosok tartozása, részint kiadás gyanánt az egylet a tekepálya csináltatása és könyvek rendeléséből fennmaradt tartozása. Az egylet vagyonát képezi még a tudományos és szépirodalmi ifjusági könyvtár, olvasó- játékkerem felszerelése és a kugli

Az egylet könyvtára ez évben sem vétel, sem ajándékozás útján új darabokkal nem szaporodott, csak rendeztetett. Az olvasó

terembe — melyet a tanári karnak az ifjuság iránti jó indulata a lefolyt évben az eddiginél alkalmasabb, a jövő (1905—6) tanévtől kezdve az olvasó teremben való dohányzás meg nem engedése által, sokkal kellemesebb helyiséggel cserélt föl — a következő lapok és folyóiratok jártak az összes prot. egyházi és iskolai lapok ; Magyar szó, Magyarország, Pesti Hírlap, Pesti napló, Budapesti Hírlap, Budapesti napló, Egyetértés, Független Magyarország, Alkotmány, Ujság, Ellenzók, Az ujság, Magyar nemzet, Szilágy, Székely Nemzet, Kolozsvári Friss Ujság ; továbbá Budapesti Szemle, Keresztény Evangelista, Protestáns szemle, Theologiai szaklap, Protestáns Pap, Közlöny, Ébresztő, Vasárnap, Téli Ujság, Igazmondó, Evangélikus Egyházi és Iskolai lapok, Kis Tükör. Tudományos folyóiratok Egyetemes philologiai közlöny, Magyar nyelvőr, Századok, Erdélyi Muzem, Magyar közélet, Matematikai és phisikai lapok, Uránia, Állattani lapok, Magyar pedagogia, Tanáregyesületi közlöny, Hivatalos közlöny. Debreceni Főiskolai lapok, Sárospataki Ifj, Közlöny, Szépirodalmi lapok Vasárnapi ujság, Ujidők, Hét, Ország Világ. Éleclapok: Kakas Márton, Borszem Jankó, Mátyás Diák. A játék terem és kugli felszerelésében eltekintve az eszközölt javításoktól ez évben változás nem történt.

A Theologus körtől átvett s az Ifjusági Egylet“ kebelében. a lefolyt év II. felében felelevenített „Önképzőkör“ célja az ifjuság jellem- és munka erejének képzése, az öntevékenység szükségérzetének felébresztése, fejlesztése, munkássága különböző tárgyú dolgozatok készítése, felolvasása és bírálatából, szavalatok, énekzene darabok előadásából, megbírálásából állott.

A „Theologus kör“ a hittanhallgató ifjuságból alakult ; célja a honi és külföldi protestans theologiák ifjuságával az összeköttetést fenntartani, a protestáns ifjuságot közelebbről érdeklő célokat közösen munkálni, a magyarországi prot. theologiák ifjusága által kiadott szaklapot — közlönny — anyagilag és szellemileg támogatni, továbbá ez évtől fogva, a *Megyeri Dezső* színigazgató urnak dr. *Kecskeméthy István* theol tanár úr által tett szives adománya folytán, a theologus ifjak anyagi segélyezését előmozdítani. E célból tartott 7 rendes és 7 rendkívüli választmányi, 2 rendes és 8 rendkívüli közgyűlést.

Az első félév végén volt 119, a második félév végén 115 tagja. Megalakult az év szeptember havában élén a következő

tisztikarral: elnök: *Veszprémy* Ferenc, alelnök: *Régeni* István, főtitkár: *Istók* Sándor, majd *Sébastyén* Kálmán, titkár: *Tólkés* Ernő, pénztáros *Porzsolt* István, főjegyző *Csia* Pál, aljegyző *Demeter* Antal és *Kovács* György, ellenőr *Máthé* Sándor és *Bartha* Péter és ezeken kívül minden évről választatott egy vál. tag.

A kör hivatását az évi munkássága által hiven teljesítette, a más teológiákkal való összeköttetést fenntartotta, a theológusok segélyezését 53 esetben előmozdította 649 korona kölcsönadása illetőleg kamatoztatása által.

A kör vagyoni állapotát illetőleg összes bevétele a múlt évről átjött pénztármaradvány 194 kor. 22 fill., a *Megyery* Dezső úr 60 kor., az „*Ének és Zene-Egylet*“ 50 kor., a *kolozsvári országos leszámítolóbank* 25 kor., a *székelyudvarhelyi zálogkölesön és betéti pénztár* 40 kor., a *székelyudvarhelyi hitelszövetkezet* 5 kor. szives adománya, továbbá az „*Ének és Zene-Egylet*“ és „*Ifjúsági egylet*“ közösen rendezett tordai mulatságból, „*Pathmosi Hangok*“ árából, tagsági díjakból bevett jövedelmek folytán összesen 697 kor. 03 fillér, kiadása 118 kor. 58 fillér, jelenlegi vagyona 578 korona 45 fillér, a mihez járul még bevétel gyanánt hátralékosok tagsági díja és a *Kenessy Béla* igazgató fordíása a kör kiadásában megjelent *van Oosterze János Pathmosi hangok* c. egyházi beszédei 232 példányának 2—2 korona ára.

Az *Ifjúsági Ének- és Zeneegylet* 1904. szept. 24-én alakult meg 41 taggal, ugyanekkor tisztviselőkül választattak elnök: *Porzsolt* István, karmester: *Mátéka* László, majd *Szabó* Andor, pénztáros: *G. Kovács* István, titkár-jegyző *Serester* Tamás, szer-táros *Kiss* Károly, ellenőrök *Bartha* Péter s *Kónya* Sándor, és 9 vál. tag személyében. Az egylet tartott alakuló, rendes, rend-kivüli és záró ülést; rendezett 1904. decz. 4-én hangversenyt és 1905. február havában az Ifj. Egylettel és a Theol. körrel karöltve hangversenynyel egybekötött táncmulatságot Tordán, melynek jövedelmét saját pénztára gyarapítására s jótékony adományra fordította.

Vagyoni állapotát illetőleg van az egyletnek az ez évi 134 kor. 57 fillérral megnövekedett 1179 kor. 15 fillér pénztár állománya a lefolyt évben 25 kor. 28 fill. értékkel, gyarapodott 340. kor 52

fill. értékű kotta állománya, szertárához tartozó felszerelések : hangszerek, kottaállványok és a nagybőgő szekrény.

Az egyesület felügyelete ez évben is *Pokoly* József tanár úr kezében volt ; míg a karok vezetésében *Borsay* Samu ének- és zenetanár, továbbá *Matéka* László majd *Szabó* Andor fejtettek ki nagy és elismerésre méltó buzgalmat.

Statisztikai adatok.*)

I.

A) Theologiai tanfolyam	A fõlvevtek száma	Nyelvismeretre				Évköz- ben		Évközben felvétetett	Év végén volt
		csak magyarul beszél	magyarul és németül beszél	magyarul és oláhul	magyar, német és egyéb nyel- ven	kimaradt	meghalt		
I. évfolyamban	39	33	2	2	—	2	1	1	37
II. évfolyamban	32	28	—	3	—	2	—	1	31
III. évfolyamban	27	24	1	1	—	1	—	—	26
IV évfolyamban . .	21	19	1	1	—	—	—	—	21
Összesen:	119	104	4	7	—	5	1	2	115
B) Bölcsészeti hallgatók :									
I. évfolyamban	7	4	1	1	—	2	—	1	6
II. évfolyamban	6	4	—	1	—	1	—	—	5
III. évfolyamban	5	3	—	1	1	—	—	—	5
IV évfolyamban	11	9	1	—	—	1	—	—	10
Összesen:	29	20	2	3	1	4	—	1	26

Növendékeink mindnyájan ev. ref. vallásuak voltak, csak a bölcsészethallgatók között volt 1 ág. h. ev. vallásu.

Nemzetiségre nézve mind magyarok.

*) Részletes adatok csak azokról közöltetnek, kik a tanévet elvégezték. Az évközben eltávozóik nincsenek felvéve.

II.

A) Theologiai tanfolyam.	A növendékek életkorát tekintve volt:								Összesen
	18 éves	19 éves	20 éves	21 éves	22 éves	23 éves	24 éves	24-nél idősebb	
I. évfolyamban	2	7	9	13	4	1	1	—	37
II. évfolyamban	—	1	6	10	9	4	—	1	31
III. évfolyamban	—	—	1	6	11	4	3	1	26
IV. évfolyamban	—	—	—	—	5	7	7	2	21
Összesen:	2	8	16	29	29	16	11	4	115
B) Bölcsészettanulmányozók.									
I. évfolyamban	—	1	1	2	1	1	—	—	6
II. évfolyamban	—	1	1	2	—	1	—	—	5
III. évfolyamban	—	—	—	2	3	—	—	—	5
IV. évfolyamban	—	—	—	1	3	3	2	1	10
Összesen:	—	2	2	7	7	5	2	1	26

III.

A) A theologiai tanfolyam hallgatóinak szülei között van foglalkozásra nézve	I.	II.	III.	IV.	Összesen
	é v e s e k				
Lelkész	3	4	2	3	12
Tanár	—	2	—	—	2
Orvos	—	—	1	1	2
Tanító	3	3	5	—	11
Gazdálkodó	4	5	5	2	16
Tisztviselő	8	4	3	6	21
Kereskedő	—	—	—	2	2
Iparos.	9	4	2	1	16
Földmives	10	8	6	4	28
Magánzó.	—	1	2	2	5
Összesen..	37	31	26	21	115

B) A bölcsészeti tanfolyam hallgatóinak szülei között van foglalkozásra nézve	I.	II.	III.	III.	Összesen
	é v e s				
Lelkész	1	--	1	1	3
Tanár	—	—	1	—	1
Tanító	1	—	2	1	4
Tisztviselő	—	1	—	4	5
Kereskedő	1	—	—	—	1
Iparos	1	2	—	1	4
Földmivelő	2	1	—	2	5
Magánzó	—	1	1	1	3
Összesen :	6	5	5	10	26

IV

A) A theologiai tanfolyamon	Egyházkerületek szerint					Összesen
	erdélyi	duna- melléki	dunán- túli	tiszán- inneni	tiszán- túli	
I. évfolyamban	33	—	—	1	3	37
II. évfolyamban	28	—	1	—	2	31
III. évfolyamban	25	—	—	—	1	26
IV. évfolyamban	17	—	—	1	3	21
Összesen :	103	—	1	2	9	115

B) Bölcsészeti tanfolyam	Egyházkerületek szerint							Összesen
	erdélyi	duna- melléki	dunán- túli	tiszán- inneni	tiszán- túli	tiszai ág. h. ev.		
I. évfolyamban	3	—	—	—	3	—	6	
II. évfolyamban	2	—	—	1	1	1	5	
III. évfolyamban	1	2	—	1	1	—	5	
IV. évfolyamban	2	1	—	2	5	—	10	
Összesen	8	3	—	4	10	1	26	

sz internatus növendékeinek névsora.

A) A theologiai tanfolyam hallgatói.*)

IV évesek.

1. Balogh Árpád, Szelecske, Szolnok-Doboka vm.
2. Barabás József, Sepsi-Szent-György.
3. Biró Dezső, Székely-Földvár, Torda-Aranyos vm.
4. Csulak Károly, Száraz-Ajta, Háromszék vm.
5. Dengel Géza, Nyárad-Szereda, M.-Torda vm.
6. Falka Károly, Sepsi-Magyaros, Háromszék vm.
7. Farkas János, Nagy-Enyed, Maros-Torda vm.
8. Filep Árpád, Erdő-Szengyel, M.-Torda vm.
9. Fosztó Dénes, Füle, Udvarhely vm.
10. Gámán Sándor, Póka-Keresztur, M. Torda vm.
11. Koszorus István, Mező-Telegd, Bihar vm.
12. Kovács Gyula, Hanva, Gömör vm.
13. Kovács Sándor, Szilágy-Nagyfalu.
14. Nagy Mihály, Fintaháza, M.-Torda vm.
15. Pap József, Kovászna, Háromszék vm.
16. Porzsolt István, T.-Szt.-Márton, Szabolcs vm.
17. Rácz Gábor, Erősd, Háromszék vm.
18. Sallai Lajos, Karczag.
19. Soós Adolf, Nyén, Háromszék vm.
20. Szabó Géza, Kolozsvár.
21. Szatmári Gyula, Miriszló, Alsó-Fehér vm.

*) Csak azok nevei közöltetnek, a kik a tanévet elvégezték; az évközben eltávoztak niúcsenek felvéve.

III. évesek.

1. Csia Pál, Lisznyó, Háromszék vm.
2. Deák Gábor, Bikfalva, Háromszék vm.
3. Egyed Gábor, Marosvásárhely.
4. Felszegi István, K.-Galambfalva, Udvarhely vm.
5. Gálfi Sándor, M.-Bergenyé, Maros-Torda vm.
6. Gidófalvy Károly, Nagyszeben.
7. Imreh Lajos, Pa pocz, Háromszék vm.
8. Istók Sándor, Bögöz, Udvarhely vm.
9. Jakab György, Szász-Lóna, Kolozs vm.
10. Jakab Lajos, Vajasd, Háromszék vm.
11. Kertész Lajos, M.-Ikland, Maros-Torda vm.
12. Kiss Endre, Egerpatak, Háromszék vm.
13. Kónya Gyula, Székely-Kocsárd.
14. G. Kovács István, M.-Valkó, Kolozs vm.
15. Magyar Zoltán, Jedd, Maros-Torda vm.
16. Máthé Sándor, Magyar Hermány.
17. Muzsnay Ödön, Hagymás-Bodon, M.-Torda vm.
18. Rác Lajos, Szatmár.
19. Régeni István, M.-Bikal, Kolozs vm.
20. Sebestyén Kálmán, Nagy-Borosnyó.
21. Serester Tamás, Bodola, Háromszék vm.
22. Székely János, Nagyenyed.
23. Szotyori Lajos, Alsócernáton, Háromszék vm.
24. Török István, Tuson, Kolozs vm.
25. Varga Béla, Nagy-Ajta, Háromszék vm.
26. Veszprémi Ferencz, Dés.

II. évesek.

1. Adorjáni István, Boós, Marostorda vm.
2. Albisi Béla, Zilah, Szilágy vm.
3. Barabás Viktor, Szövérd, Marostorda vm.
4. Bartha Péter, Atosfalva, Marostorda vm.
5. Benkő Ferencz, Szentersébet, Udvarhely vm.
6. Berde Sándor, Kaczkó, Szolnokdoboka vm.
7. Biró Lajos, Nagyölyvös, Kolozs vm.
8. Bodoni László, Brád, Hunyad vm.

9. Csog Samu, Magyarhermány, Udvarhely vm.
10. Donáth László, Etéd, Udvarhely vm.
11. Gecse János, Harangláb, Kisküküllő vm.
12. Ilyés Géza, Sóvárád, Marostorda vm.
13. Imre József, Hódmezővásárhely.
14. Incze Gábor, Sepsiangyalos, Háromszék vm.
15. Kacsó Lajos, Baczkamadaras, Marostorda vm.
16. Kis Károly, Rugonfalva, Udvarhely vm.
17. Krizbai Sándor, Marosvásárhely, Marostorda vm.
18. Lőrinczi Árpád, Nyárádszereda, Marostorda vm.
19. Makkai Endre, Gerend, Tordaaranyos vm.
20. Puskás Kálmán, Nyén, Háromszék vm.
21. Sárkány Lajos, Fekete-Árdó, Ujocsa vm.
22. Sebestyén Endre, Nagyenyed, Alsófehér vm.
23. Sebestyén Gyula, Nagyborosnyó, Háromszék vm.
24. Soó Sándor, Bere, Marostorda vm.
25. Szabó Andor, Nyárádszereda, Marostorda vm.
26. Szabó Miklós, Beresztelke, Marostorda vm.
27. Tökés András, Karczag, Jász Nagy Kun Szolnok vm.
28. Tökés József, Nagysajó, Besztercezenaszod vm.
29. Tökés Ernő, Berzava, Arad vm.
30. Tövisy József, Hagymásbodon, Marostorda vm.
31. Varga Gyula, Nyárad, Veszprém vm.

I évesek.

1. Balla Mihály, Magyar Décse, Szolnok-Doboka vm.
2. Balogh Imre, Hódmezővásárhely
3. Benedek Márton, Kolozsvár.
4. Bokor Márton, Bánffyhunyad.
5. Demeter Antal, Bita, Háromszék vm.
6. Dezső Zoltán, Nagyenyed, Alsó-Fehér vm.
7. Erdei József, Szalmárnémeti.
8. Fancsali Sándor, Alsóbaldogasszonyfalva, Udvarhely vm.
9. Farkas Imre, Ny Szentbenedek, Marostorda vm.
10. Fekete Elek, Lőrinczfalva, Marostorda vm.
11. Gebédi Lajos, Mocsolya, Szilágy vm.
12. Geréb András, Kiskapus, Nagy-Küküllő vm.

13. Gyenge György, Szászujs, Szolnok-Doboka vm.
14. Hideg János, Ördöngösfüzes, Szolnok-Doboka vm
15. Jancsó Lázár, Páké, Háromszék vm.
16. Kiss Kálmán, Csiklusnád, Csik vm
17. Konrád György, Udvarfalva, Marostorda vm.
18. Kovács György, Abod, Marostorda vm
19. Laár Ferencz, Somkerék, Szolnok-Doboka vm.
20. Magyar Domokos, Égerhegy, Torda Aranyos vm.
21. Maksai Elemér, Rugonfalva, Udvarhely vm.
22. Mikós Pál, Mátisfalva, Udvarhely vm
23. Molnár Ödön, Szászrégen, Marostorda vm.
24. Nagy Béla, Homoród, Nagy-Küküllő vm.
25. Nagy Endre, Kékes, Szolnok-Doboka vm
26. Nagy Géza, Kutyalva, Alsó-Fehér vm.
27. Nagy Lajos, Felvincz, Alsó-Fehér vm
28. Nagy Lajos Kányád, Udvarhely m.
29. Palkó Gyula, Tövis, Alsó Fehér vm.
30. Pál Lajos, Dálnok, Háromszék vm.
31. Péter Géza, Felsőboldogasszonyfalva, Udvarhely vm.
32. Rácz Imre, Szatmárnémeti
33. Szabó Gyula, Ikafalva, Háromszék vm
34. Szász Ferencz, Szatmárnémeti.
35. Varga Zsigmond, Maros-Décese, Torda-Aranyos vm.
36. Vass István, Bálványosváraltja, Szolnok-Doboka vm.
37. Weimann Péter, Uj-Verbász, Bács vm.

B) **Tanárjelöltek.**

IV évesek.

1. Juhász Imre, Kaba, Hajdu vm
2. Lux Lajos, Hajdu-Nánás, Hajdu vm
3. Mosnau Jakab, Uj-Verbász, Bács vm.
4. Nagyváthy Ferencz, Keék, Szabolcs vm
5. Osváth Gedeon, Csenger, Szatmár vm.
6. Osváth Ödön, Mező Madaras, Marostorda vm
7. Schmidt Frigyes, Sepsiszentgyörgy, Háromszék vm
8. Szemerei Gergely, Kecskemét.
9. Tárczy Károly, Munkács, Bereg vm.
10. Zsigmond Ferencz, Kunhegyes, Jász-N-Kun Szolnok vm.

III. évesek.

1. Bartha István, Disznós-Horváth, Borsod vm.
2. Dóczy Ferencz, Debreczen.
3. Nagy Jenő, Kéty, Esztergom vm.
4. Szabó Árpád, Szentés, Csongrád vm.
5. Végh Árpád, Nagyenyed, Alsó-Fehér vm

II. évesek

1. Égető Béla, Brassó.
2. Joó Győző, Nagyenyed, Alsófehér vm.
3. Kónya Sándor, Karczag, Jász-Nagy-Kún-Szolnok vm
4. Marsal Lajos Szarvas, Békés vm.
5. Szegedi Géza, Buziás, Temes vm.

I. évesek.

1. Balla Gábor, Hajduszoboszló, Hajdu vm.
 2. Hoffer András, Derecske, Bihar vm
 3. Józsa Andor, Küküllővár, Küküllő vm.
 4. Mezei József, Mezőberény, Békés vm.
 5. Nagy Jenő, Nyiregyháza.
 6. Vinczy Károly, Haró, Hunyad vm.
-

Értesítés

az erdélyi ev. ref. egyházkerület kolozsvári theologiai fakultásáról az 1905–906. tanévre vonatkozólag.

1. Az 1905–906-ik tanév ünnepélyes megnyitása szeptember hó 10-én, vasárnap d. e. 11 órakor lesz a fakultás épületének disztermében. A rendes előadások szeptember 15-én kezdődnek.

2. A felvételért való folyamodványok érettségi bizonyítvánnyal, illetőleg annak hitelesített másolatával, vagy leczkekönyvvvel (index), hitelesített adókönyvi kivonattal és családi értesítővel felszerelten és a fakultás igazgatóságához czimzetten *folyó évi augusztus hó 23-ig* küldendők be. Később érkezett folyamodványok nem vétetnek tekintetbe.

A folyamodványok felzetén megjelölendő a folyamodó lakása és utolsó postája.

A folyamodók a beadásra kitűzött határidő után 10 nap alatt értesítettnek folyamodványaik miként történt elintézéséről.

A *volt nőrendlékeknek*, a mennyiben nem jótéteményesek, elég csak levélben jelentkezniök.

Az *állami jótéteményes bölesészet hallgatóknak* évről évre kell folyamodniök, a 2 pontban jelölt módon szerelve fel folyamodványaikat s azokat a Nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi Miniszter urhoz intézetten, a fakultás igazgatóságához kell beküldeniök.

A ki azonban *augusztus 23-ig* nem jelentkezik, vagy nem folyamodik, eltávozottnak tekintetve, helye mással töltetik be.

3. A jövő 1905—906 iki tanévre a Főtitzt. egyházkerületi közgyűlés 32—1904. sz. jkvi határozatával a *theologus ifjak* felvételét illetőleg kimondotta, hogy a *hittanhallgatók* közül a *stipendiumban részesülők csak a 160—100 korona díjfizetők közé vehetők fel* és megállapította, hogy *30 theologus fizet 200 koronát, 40 theologus 100 koronát és 10 theologus 50 koronát* újonnan jelentkezők általában csak 200 kor. díjfizetés mellett vehetők fel, kivéve a „jeles“ (1) érettségi bizonyítvánnyal jelentkező ifjakat, a kik a rendelkezésre álló helyhez képest már azonnal ösztöndíjra ajánlhatók.

Az újonnan felveendő theologus ifjakért — a kötelező tárgyak után — az első félévben az egyetemi tandíjat a fakultás fizeti, de a beiktatási és theol. körű díjat (12 kor.) nem; a II. évesek közül azonban csak azokért fizeti a fakultás pénztára, a kiknek theologiai indexe általános jeles (1), vagy legalább jó (2) osztályzatot mutat. Az elégséges (3) önmaguk tartoznak e tandíjat fizetni.

A hittanhallgatók részére tizenöt 200—200 koronás és egy 180 koronás ösztöndíj továbbá a legáczió jótéteménye helyeztetik kilátásba.

4. A *bölcsészethallgatók* közül az *újonnan belépők csak 400 korona* rendes díj fizetése mellett vehetők fel; valamint mindazok 400 koronát tartoznak fizetni a kik nem állami jótéteményesek. Az ellátási díjat három egyenlő részben (szeptember, január és április) kell fizetni.

A beiratás alkalmával a *konviktusi és internátusi díjnak első harmada feltétlenül befizetendő* s csak később, indokolt kéresemre engedélyezhet az igazgató havonkénti fizetést; de ekkor is csak ama feltétel mellett, ha a *díjak a hó öt első napján befizettetnek*, mert különben a *jótétemény a hátralékosoktól elvonatik*.

Az előző tanévről konviktusi díjakkal esetleg hátralékban, maradott ifjak csak abban az esetben vétetnek fel az internátusba, ha a *hátralékaikat előzőleg az igazgatónál befizetik*.

5. A folyamodó theologus és tanári pályára készülő ifjak közül a fakultás Elöljáróságának határozata értelmében az internátusba csak azok fognak véglegesen felvétetni s a beiratkozáshoz bocsáttatni, a *kiket az intézeti orvos előzetes vizsgálat után tel-*

jesen egészségeseknek fog találni. Ezért a beiratkozás előtt a beiratásra kitűzött napokon az akkor az intézetben tartózkodó orvos ur által tartozik magát minden jelentkező ifju megvizsgáltatni s tőle a fölvételt megengedő igazolványt hozni.

6. A beiratáskor minden egyes felvett növendék kivétel nélkül 20 korona beiratkozási, felszerelési, könyvtári sat. és a theologusok ezenfelül 2 kor. theol. köri díjat tartoznak fizetni, mely fizetés alól felmentés senkinek nem adatik; végül az intézeti törvények 1 példányát tartozik megvenni (40 fill)

7. Az internátusba az 1905—1906-ik tanévre is az egyházkerületi gyűlés határozatából *összesen 120 ifju vétetik föl és pedig 80 theologus és 40 tanárjelölt.* Az ifjak kettős és négyes szobákban nyernek elhelyezést s a megjelölt díjakért (lakást fűtéssel) és reggeli, ebéd- és vacsorából álló étkezést kapnak.

Az ágyak matrácával, fejkendővel és pokróccal fel vannak ugyan szerelve, de föltétlenül szükséges 1 vánkossal és legalább 4 lepedőnek hozása. hogy az ágyak kellő tisztán tartathassanak. Ily felszerelés nélkül a beköltözés nem engedhető meg.

8. *A beiratások a jövő tanévre szeptember hó 7—8—9-ik napjain lesznek.*

9. A benlakásra felvett ifjak *szeptember 7-ikétől* kezdve jöhetnek.

A tápintézetben a főzés szeptember 9 én kezdődik.

Szeptember 7-ike előtt senki benlakást és szeptember 10-ike előtt senki kosztot az intézetben nem kaphat, még külön kérelemre sem.

10. ***A theologiai alap- és lelkészképesítő vizsgák*** (kápáni és papi vizsgák) *szeptember 11—12. és 13. napjain* fognak megtartatni és perig akként, hogy szept. 11—12-én az első és második lelkészképesítő, 13-án az alapvizsga.

E vizsgákra a jelöltek szeptember 10-én, illetőleg az alapvizsgát teendőik szeptember 12-én tartoznak a fakultás igazgatójánál jelentkezni, nála okmányaikat (indexeiket, illetőleg első papi vizsgái és szolgálati bizonyítványaikat) bemutatni és a képesítő vizsgák jelöltjei vizsgadíj címén személyenként 10—10 koronát s a kiállítandó bizonyítványért külön 5 koronát lefizetni.

11. *A javító- és pótvizsgálatok a beiratások ideje alatt szept. 7—9. napjain lesznek.* Az ezen napokon a szigorlatokat elmu-

lasztók csak a tanári kartól külön kért és teljesen indokolt kérelemre nyert engedély mellett tehetnek később szigorlatot; de a kik szigorlataikat az első tanév végén indokolatlanul elmulasztották letenni, vagy pedig elégtelen osztályzatot nyertek, az új tanév első felében semmiféle intézeti kedvezményes jótéteményben nem részesülhetnek.

12. Esetleges tudakozódások a theologiai fakultás igazgatójához intézendők (Kolozsvár, Emke-tér 1-ső szám).

A tanári karnak 1905. június 9-én tartott üléséből.

Kolozsvár, 1905. június 20-án.

Kenessey Béla,
a theol. fakultás igazgatója.
